

This question paper contains 11 printed pages]

CV—208—2018

FACULTY OF COMMERCE

B.Com. (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

(CBCS Pattern)

COST ACCOUNTING

Paper I

(MCQ & Theory)

(Monday, 15-10-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Solve Question No. 1 on OMR sheet during the first half an hour.

(ii) Q. No. 1 is compulsory.

(iii) All questions carry equal marks.

(iv) Simple calculator is allowed.

(i) प्रश्न क्र. 1 हा OMR sheet वरच सोडवायचा आहे त्यासाठी पहिला अर्धा तास वेळ असेल.

(ii) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.

(iii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iv) साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

MCQ

1. Multiple Choice Questions :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) Insurance, Telephone and Postage are the examples of :

(a) Production overheads

(b) Office and administrative overheads

(c) Selling overheads

(d) Distribution overheads

P.T.O.

विमा, टेलीफोन आणि टपाल हे ..... ची उदाहरण आहेत.

- (a) उत्पादन अधिव्यय
- (b) कार्यालय आणि प्रशासकिय अधिव्यय
- (c) विक्री अधिव्यय
- (d) वितरण अधिव्यय

(ii) Prime Cost + Works Overheads + Office Overheads = ...

- (a) Total Cost
- (b) Work Cost
- (c) Cost Production
- (d) None of these

प्रधान परिव्यय + निर्माणी अधिव्यय + कार्यालय अधिव्यय = ...

- (a) एकूण परिव्यय
- (b) निर्माणी परिव्यय
- (c) उत्पादन परिव्यय
- (d) यापैकी नाही

(iii) The following is the function of cost accounting :

- (a) Ascertainment of cost
- (b) Control overcost
- (c) Reporting or presentation
- (d) All of these

खालीलपैकी ..... हे परिव्यय लेखाकर्माचे कार्य आहे.

- (a) परिव्यय काढणे
- (b) परिव्ययावर नियंत्रण
- (c) अहवाल व सादरीकरण
- (d) यापैकी सर्व

(iv) In Taylor's differential piece rate system ..... wages are not given.

- (a) High piece rate
- (b) Low piece rate
- (c) Guaranteed
- (d) None of these

टेलरच्या भिन्न कार्यदर पद्धतीत ..... मजुरी दिली जात नाही.

- (a) उच्च पीस रेट
- (b) निम्न पीस रेट
- (c) हमीदर
- (d) यापैकी नाही

(v) Disadvantages of time rate system is :

- (a) Security to workers
- (b) Quality of work
- (c) Simplicity
- (d) No incentive

समयदर पद्धतीचा तोटा ..... आहे.

- (a) कामगारांना सुरक्षीतता (b) कामाचा दर्जा
(c) सोपेपणा (d) प्रेरणात्मकता नाही

(vi) In Halsey Plan, formula of Wages =

- (a) $\text{Time Taken} \times \text{Time Rate} + \frac{\text{Time Taken}}{\text{Standard Time}} (\text{Time Saved} \times \text{Time Rate})$
- (b) $\text{Time Taken} \times \text{Time Rate} + \frac{\text{Standard Time}}{\text{Time Taken}} (\text{Time Saved} \times \text{Time Rate})$
- (c) $\text{Time Taken} \times \text{Time Rate} + \frac{\text{Time Saved}}{\text{Standard Time}} (\text{Standard Time} \times \text{Time Rate})$
- (d) $\text{Time Taken} \times \text{Time Rate} + \frac{1}{2} (\text{Time Saved} \times \text{Time Rate})$

हॉल्से योजनेनुसार मजुरीचे सूत्र =

- (a) $\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास} \times \text{प्रति तास दर} + \frac{\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास}}{\text{प्रमाण वेळ}} (\text{वाचविलेला वेळ} \times \text{प्रति तास दर})$
- (b) $\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास} \times \text{प्रति तास दर} + \frac{\text{प्रमाण वेळ}}{\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास}} (\text{वाचविलेला वेळ} \times \text{प्रति तास दर})$
- (c) $\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास} \times \text{प्रति तास दर} + \frac{\text{वाचविलेला वेळ}}{\text{प्रमाण वेळ}} (\text{प्रमाण वेळ} \times \text{प्रति तास दर})$
- (d) $\text{प्रत्यक्ष कामाचे तास} \times \text{प्रति तास दर} + \frac{1}{2} (\text{वाचविलेला वेळ} \times \text{प्रति तास दर})$

P.T.O.

(vii) Maximum Stock Level =

- (a) Re-order Level + Re-order Quantity – (Minimum Consumption × Minimum Re-order Period)
- (b) Re-order Level – (Normal Consumption × Normal Re-order Period)
- (c) Maximum Consumption × Maximum Re-order Period
- (d) None of the above

कमाल स्कंध पातळी =

- (a) पुनःआदेश पातळी + पुनःआदेश मात्रा – (किमान उपभोग मात्रा × किमान पुनःआदेश काळावधी)
- (b) पुनःआदेश पातळी – (सामान्य सामग्री वापर × सामान्य पुनःआदेश काळावधी)
- (c) सामग्रीचा कमाल उपभोग × कमाल पुनःआदेश काळावधी
- (d) वरीलपैकी नाही

(viii) The Store Ledger records all :

- (a) Receipt of Material
- (b) Issue of Material
- (c) Receipt and Issue of Material
- (d) No Receipt and No Issue of Material

भांडार प्रपंजी पत्रामध्ये ..... नोंद ठेवली जाते.

- (a) प्राप्त सामुग्रीची
- (b) निर्गमित सामुग्रीची
- (c) प्राप्त व निर्गमित सामुग्रीची
- (d) प्राप्त सामुग्रीची नाही व निर्गमित सामुग्रीची नाही

(ix) Basic apportionment of rent and rates is :

(a) Area occupied	(b) No. of Workers
(c) Direct Wages	(d) Value of Machinery

भाडे व दराचा प्रमाणशीर आधार ..... आहे.

(a) व्यापलेली जागा	(b) श्रमिकाची संख्या
(c) प्रत्यक्ष मजुरी	(d) यंत्राचे मुल्य

- (x) Base of apportionment of electric power is :
- (a) No. of Workers (b) Area Occupied
- (c) Horsepower of Machine (d) None of these
- विद्युत शक्ति विभागणीचा आधार ..... हा आहे.
- (a) कामगाराची संख्या (b) धारण केलेले क्षेत्र
- (c) अश्व-शक्ती (यंत्र) (d) यापैकी नाही

Theory

2. From the following information, prepare a cost sheet : 10

	₹
Direct Materials	1,60,000
Direct Wages	1,05,000
Direct Expenses	15,000
Office Salary	37,500
Factory Rent	6,000
Coal, Oil, Gas and Water	6,000
Office Insurance	3,000
Factory Lighting	1,500
Factory Salary	9,000
Printing and Stationery	4,500
Depreciation on Factory Machinery	7,500
Postage	3,000
Office Manager's Salary	4,500
Rent of Warehouse	17,000
Advertisement	4,400
Carriage Outwards	1,650
Sales	4,50,000
Sales Manager's Salary	5,200

P.T.O.

WT

(6)

CV—208—2018

खालील माहितीवरून परिव्यय विवरण पत्र तयार करा :

	₹
प्रत्यक्ष सामग्री	1,60,000
प्रत्यक्ष मजूरी	1,05,000
प्रत्यक्ष खर्च	15,000
कार्यालय वेतन	37,500
निर्माणी भाडे	6,000
कोळसा, तेल, वायु आणि पाणी	6,000
कार्यालय विमा	3,000
निर्माणी विद्युत	1,500
निर्माणी वेतन	9,000
छपाई आणि साहित्य	4,500
निर्माणी संयंत्रावरील घसारा	7,500
टपाल	3,000
कार्यालय व्यवस्थापकाचे वेतन	4,500
संग्रहण ग्रहाचे भाडे	17,000
जाहिरात	4,400
निगत वहान व्यय	1,650
विक्री	4,50,000
विक्री व्यवस्थापकाचे वेतन	5,200

Or

(किंवा)

The production data of a manufacturer for 2016 was as follows :

	₹
Material	20,000
Direct Wages	30,000
Work Overheads	15,000
Office Overheads	10,000
Selling & Distribution Overheads	15,000
Sales	1,00,000

A work order has been executed in the year 2017 and the following expenses have been incurred :

	₹
Materials	25,000
Direct Wages	35,000

Assuming that in 2017 the rate of factory overheads have gone up by 12.5% and selling and distribution overhead and office overheads have each gone down by 5%. At what price should the product be marked so as to earn the same rate as in 2016.

The factory overheads are based on Direct Wages and Office, Selling and Distribution Overheads on factory cost.

वर्ष 2016 साठी एका उत्पादकाचे उत्पादन विश्लेषण पुढील प्रमाणे होते :

	₹
सामग्री	20,000
प्रत्यक्ष मजुरी	30,000
निर्माणी अधिव्यय	15,000
कार्यालय अधिव्यय	10,000
विक्री आणि वितरण अधिव्यय	15,000
विक्री	1,00,000

2017 या वर्षासाठी एक कार्य-आदेश कार्यान्वित केला असून त्यावर खालील खर्च झाला आहे :

	₹
सामग्री	25,000
प्रत्यक्ष मजुरी	35,000

2017 या वर्षात निर्माणी अधिव्ययात 12.5% ने वाढ, विक्री आणि वितरण व कार्यालय अधिव्ययात 5% ने घट होईल असे ग्रहीत धरून 2016 या वर्षात मिळालेल्या दरानेच नफा प्राप्त करण्यासाठी उत्पादनाचे विक्री मुल्य ठेवावे ते सांगा.

निर्माणी अधिव्यय प्रत्यक्ष मजुरीवर आणि कार्यालय व विक्री आणि वितरण अधिव्यय निर्माणी परिव्ययावर अवलंबून आहे.

P.T.O.

3. Two components A and B are used as follows : 10

	A	B
Normal usages (units per month)	300	400
Minimum usages (units per month)	100	200
Maximum usages (units per month)	500	600
Re-order quantity (units)	1,000	1,000
Re-order period (months)	2 to 4	3 to 5

Calculate for each component :

- Re-order Level
- Minimum Level
- Maximum Level
- Average Stock Level.

‘अ’ आणि ‘ब’ या दोन सामुग्रीचा वापर खालील प्रमाणे केला जातो :

	‘अ’	‘ब’
सामान्यतः वापर (द.म. एकक)	300	400
किमान वापर (द.म. एकक)	100	200
कमाल वापर (द.म. एकक)	500	600
पुनरादेश मात्रा (एकक)	1,000	1,000
पुनरादेश कालावधी (महिने)	2 ते 4	3 ते 5

प्रत्येक सामुग्रीसाठी आगणन करा :

- पुनरादेश पातळी
- किमान पातळी
- कमाल पातळी
- सरासरी स्कंध पातळी.

WT

(9)

CV—208—2018

Or

(किंवा)

On the basis of the following information, calculate the earning of Ram and Shyam under straight piece basis and Taylor's Differential Piece Rate System :

Standard Production — 8 units per hour

Normal Time Rate — ₹ 0.40 per hour

Differential to be applied :

80% of piece rate below standard

120% of piece rate at or above standard

In a 9 hours day

Ram produces 54 units

Shyam produces 75 units.

खालील माहितीच्या आधारे राम आणि शामची कार्यदर पद्धतीने व टेलरची भिन्न कार्य दर पद्धतीने

एकूण मिळकत काढा :

प्रमाण उत्पादन प्रति तास — 8 एकक

साधारण समय दर प्रति तास — ₹ 0.40

भिन्न दर खालील प्रमाणे :

प्रमाणापेक्षा कमी कार्य दराच्या 80%

प्रमाण किंवा त्यापेक्षा जास्त कार्य दराच्या 120%

एका दिवसातील 9 तासात

रामचे उत्पादन 54 एकक

शामचे उत्पादन 75 एकक.

P.T.O.

4. From the following information compute the Machine-hour-rate for a machine :

	10
	Per Annum
	₹
(i) Rent and Rates (1/4 space is occupied by this machine)	60,000
(ii) General lighting (15 workers are engaged in the dept out of them 6 are working on this machine)	15,000
(iii) Supervisor's salary (1/3 time is devoted to this machine)	30,000
(iv) Insurance	4,000
(v) Lubricant cotton waste etc.	1,000

The cost of machine is ₹ 1,60,000 and its scrap value is estimated to be ₹ 10,000. It is assumed from the past experience that :

- The working life of machine is 20,000 hours.
- The machine will work 2,000 hours annually.
- The estimated cost of repairs is ₹ 10,000 during the machine life period.
- The machine consumes 4 units of power. Per hour rate of power is 50 paise per unit.

खालील माहिती वरून एका यंत्राचा यंत्र-तास-दर काढा :

	प्रति वर्ष
	₹
(i) भाडे व कर (या यंत्राने 1/4 जागा व्यापली आहे)	60,000
(ii) सामान्य प्रकाश (विभागातील 15 कर्मचाऱ्यांपैकी 6 कर्मचारी या यंत्रावर काम करतात)	15,000
(iii) पर्यवेक्षकाचे वेतन (1/3 वेळ या यंत्रासाठी देतात)	30,000

- (iv) विमा खर्च 4,000
- (v) वंगन सफाई कपडा इत्यादी 1,000
- यंत्राचे परिव्यय मुल्य ₹ 1,60,000 असुन क्षेप्य मुल्य अंदाजे ₹ 10,000 होईल. मागील अनुभवावरून असे गृहीत धरण्यात आले आहे की :
- (a) यंत्राचे कार्यरत आयुष्य 20,000 तास आहे.
- (b) यंत्र प्रति वर्ष 2,000 तास काम करते.
- (c) यंत्राच्या आयुष्यातील अंदाजे दुरुस्ती खर्च ₹ 10,000 असेल.
- (d) यंत्र दर तासी 4 एकक विद्युतचा वापर करते आणि विद्युत शक्तीचा दर प्रती एकक 50 पैसे आहे.

Or

(किंवा)

Write the functions of Cost Accounting.

परिव्यय लेखांकनाची कार्य लिहा.